

Uw opname in Reinier de Graaf

U ontvangt deze informatie, omdat wij u binnenkort opnemen in ons ziekenhuis. Een ziekenhuisopname brengt altijd veel vragen met zich mee, over de voorbereiding thuis, de verzorging in het ziekenhuis en de nazorg. Het antwoord op deze vragen vindt u in deze patiënteninformatie.

Inhoud

De voorbereidingen thuis	2
De opname afspreken	2
Bij ziekte of verhindering	2
Wie is uw contactpersoon?	2
Wat neemt u mee?	3
De juiste gegevens	3
Niet vergeten: uw medicijnen	3
Vervoer naar huis	4
Bijzondere documenten	4
Het behandelteam	4
De artsen	4
De verpleegkundigen	4
Assistmedewerkers	4
Gewoon vragen	5
Andere hulpverleners	5
Geestelijke verzorging	5
Maatschappelijk werk	5
Hulp van vrijwilligers	5
Onze gastenservice	6
Uw verblijf in ons ziekenhuis	6
De opnamedag	6
Let op	6
Gemengd verplegen	6
Bezoek aan uw bed	6
Parkeren	7
Uw mobiele telefoon gebruiken	7
Veiligheid en huisregels	7
Eten en drinken: onze maaltijdservice	7
Kan mijn partner blijven eten?	8
Telefoon en televisie	8
Internetten en e-mailen	8
De Radio Ziekenomroep	8
Post en e-mail ontvangen en sturen	8
Faciliteiten	9
Reinier de Graaf Gasthuis Delft	9
Reinier de Graaf Diaconessenhuis Voorburg	9
Even een stukje lopen	9
Bloemen en planten	9
Een rolstoel voor een euro	9
Logerende familieleden	10

Als u klachten heeft	10
Nazorg	10
Wanneer u met ontslag gaat	10
Het ontslaggesprek	10
Het Transferpunt	10
Naar huis	11
Weer thuis	11
Levenskwesities	12
Inleiding	12
Zorgverklaring en levenswensverklaring	12
Reanimeren – niet reanimeren	12
Euthanasie	12
Orgaan- en weefseldonatie	13
Obductie	13
De laatste zorg	13

De voorbereidingen thuis

De opname afspreken

De datum van uw opname geeft onze afdeling opname een aantal weken voor uw opname aan u door. U kunt een paar dagen voor uw opname bellen om te vragen hoe laat u wordt opgenomen. Wordt u opgenomen in Reinier de Graaf Delft, dan kunt u twee dagen van tevoren bellen met (015) 260 37 00.

Wordt u opgenomen in Diaconessenhuis Voorburg, dan kunt u vier dagen van tevoren bellen met (070) 340 12 95.

Bij ziekte of verhindering

Als u de dagen voor de ingreep verkouden bent, erg hoest of koorts heeft, vragen wij u te bellen met de afdeling opname. Onze verpleegkundige overlegt dan met u of het beter is een nieuwe afspraak te maken. Bent u verhinderd, neem dan zo snel mogelijk contact op met de afdeling opname om een nieuwe afspraak te maken. Wij kunnen dan iemand anders in uw plaats opnemen.

Wie is uw contactpersoon?

Spreekt u met uw familie of vrienden af wie uw contactpersoon zal zijn. Deze persoon moet telefonisch bereikbaar zijn gedurende de tijd dat u in het ziekenhuis bent. Dat kan een familielid of iemand anders zijn die u vertrouwt. Uw contactpersoon mag inlichtingen over u vragen aan het ziekenhuispersoneel. Als het nodig is, kan de verpleegkundige contact opnemen met deze persoon. Familie en kennissen kunnen bij uw contactpersoon informeren naar uw gezondheidstoestand.

Wat neemt u mee?

Wij raden u aan niet al te veel kleding en andere eigendommen mee te nemen voor uw opname. Uiteraard bepaalt u zelf wat u meeneemt, maar denkt u in ieder geval aan het volgende:

- legitimatiebewijs en verzekeringspapieren;
- afspraakkaart en patiëntenpas*;
- lijst van medicijnen die u dagelijks inneemt;
- kamerjas, pyjama, pantoffels en schoon ondergoed;
- badslippers;
- toiletartikelen;
- zo nodig dieetvoorschriften of informatie over overgevoeligheid voor stoffen of medicijnen;
- eventueel een boek of tijdschrift.

* Heeft u geen patiëntenpas? Op www.reinierdegraaf.nl/afspraak leest u hoe u deze pas verkrijgt.

Sieraden, geld, waardepapieren en waardevolle spullen, zoals een laptop, kunt u beter thuis laten. Ons ziekenhuis kan niet aansprakelijk worden gesteld wanneer uw eigendommen zoekraken door verlies of diefstal.

De juiste gegevens

Heeft u een nieuw adres, telefoonnummer of een andere zorgverzekering? Geeft u dit dan zo snel mogelijk door aan de afdeling patiëntenregistratie via het algemene telefoonnummer (015) 260 30 60.

Niet vergeten: uw medicijnen

Als u medicijnen gebruikt, zorgt u er dan voor dat uw arts of anesthesioloog hiervan op de hoogte is. Neem altijd uw medicijnen mee en een lijst met medicatie die u slikt. Daarmee zorgt u ervoor dat uw behandelend arts of anesthesioloog hiervan op de hoogte is. In het ziekenhuis krijgt u medicijnen uit onze apotheek, maar soms is niet alles op voorraad.

Voor een optimale behandeling is het soms nodig dat de ziekenhuisapotheek informatie over de medicijnen die u thuis gebruikt, opvraagt bij uw eigen apotheek.

Mocht u bezwaar hebben tegen het opvragen van medicatiegegevens bij uw apotheek, dan kunt u dit aangeven bij uw zorgverlener. Het niet beschikbaar stellen van informatie kan nadelig zijn voor uw gezondheid, omdat uw behandelaar dan niet over al uw gegevens beschikt. Bespreek het afschermen van uw gegevens dan ook altijd eerst met uw apotheker of arts. U kunt dit ook vóór de opname aan het regionale Patiënten Informatie Punt op telefoonnummer (0800) 747 78 68 doorgeven. Als u vragen heeft over de geneesmiddelen die u in het ziekenhuis krijgt, kunt u aan de verpleegkundige een bijsluiter vragen. U kunt ook met de ziekenhuisapotheek bellen via het algemene telefoonnummer van ons ziekenhuis: (015) 260 30 60.

Vervoer naar huis

Regelt u thuis alvast vervoer voor als u weer terug naar huis mag. Na een operatie mag u niet zelf terugrijden. Het is prettig als iemand u komt ophalen en kan begeleiden.

Bijzondere documenten

Misschien beschikt u over een schriftelijke wilsverklaring, zorgverklaring of bent u drager van een donorcodicil. Is dat het geval, geeft u dit dan bij uw opname door aan uw arts of de verpleegkundige. Ook uw contactpersoon moet van deze documenten op de hoogte te zijn.

Het behandelteam

Als u in het ziekenhuis komt, krijgt u met veel verschillende mensen te maken. De medische zorg wordt in ons ziekenhuis altijd in teamverband uitgevoerd. Hierna leest u meer over de mensen die het medisch en verpleegkundig team vormen.

De artsen

Op de verpleegafdeling werkt een zaalarts. Bent u voor een paar dagen opgenomen, dan bezoekt de zaalarts u elke dag. Dit hoeft niet uw eigen arts te zijn, maar uiteraard is hij of zij wel volledig van uw situatie op de hoogte. Het kan zijn dat u ook andere specialisten ziet, bijvoorbeeld voor een onderzoek. Artsen die een opleiding volgen kunnen ook bij uw behandeling betrokken zijn. Deze arts-assistenten of co-assistenten werken nauw samen en onder verantwoordelijkheid en toezicht van de specialist.

De verpleegkundigen

Op onze verpleegafdelingen werken teams van verpleegkundigen en leerling-verpleegkundigen. U wordt zo veel mogelijk door dezelfde verpleegkundigen verzorgd. De zorg door de verpleegkundige wordt vastgelegd in het verpleegkundig dossier, dat u kunt inzien. In het ziekenhuis werken ook gespecialiseerde verpleegkundigen. Zij verlenen specifieke zorg op het gebied van onder meer diabetes, doorliggen, stomazorg, reuma, oncologie, beroerte en hartfalen. Wilt u een gesprek met een gespecialiseerd verpleegkundige, dan kunt u daarom vragen aan de verpleegkundige op de afdeling.

Assistmedewerkers

Onze Assistmedewerkers zijn werkzaam op de verpleegafdeling en zijn uw eerste aanspreekpunt voor niet medische vragen. Zij verzorgen uw ontbijt, lunch en diner afgewisseld met dranken. Daarnaast zorgt de Assistmedewerker voor de dagelijkse schoonmaakwerkzaamheden op uw kamer. Het betreft dan het onder andere het bed, de kast op uw kamer en het nachtkastje. Voor grotere schoonmaakwerkzaamheden komt een medewerker van onze schoonmaakorganisatie langs op de afdeling. Zij hebben geen verpleegkundige of medische taken.

Gewoon vragen

Heeft u vragen, stelt u die dan gerust aan de verpleegkundige of uw arts. Als u dat wenst kunt u via de verpleegkundige vragen om een gesprek met uw arts. Heeft u daarnaast behoefte aan schriftelijke informatie? Deze vindt u op onze website www.reinierdegraaf.nl.

Andere hulpverleners

Geestelijke verzorging

Een opname in het ziekenhuis of een behandeling op de polikliniek kan allerlei gevoelens en vragen oproepen. Daarover met iemand praten kan opluchten en steun geven. In ons ziekenhuis zijn geestelijk verzorgers werkzaam met een humanistische, protestantse en rooms-katholieke achtergrond. U kunt met hen een afspraak maken. Meer informatie vindt u in onze patiënteninformatie Geestelijke verzorging die verkrijgbaar is op uw afdeling en op onze website www.reinierdegraaf.nl.

Maatschappelijk werk

Het Medisch Maatschappelijk Werk begeleidt patiënten/cliënten met problemen, die samenhangen met ziekte, opname en behandeling. De medisch maatschappelijk werker helpt u bij het verhelderen van uw vragen en uw mogelijke problemen. Samen met u zoekt hij of zij naar nieuwe mogelijkheden en oplossingen. Soms is het geven van informatie en advies voldoende. Het Medisch Maatschappelijk Werk biedt ook ondersteuning en begeleiding bij persoonlijke en psychosociale problemen. Eventueel kan de medisch maatschappelijk werker voor u bemiddelen binnen ons ziekenhuis, bij derden en bij externe instanties. Zo nodig verwijst de medisch maatschappelijk werker u door naar een instantie buiten ons ziekenhuis.

U kunt een afspraak maken via de arts, een verpleegkundige of rechtstreeks. Het Medisch Maatschappelijk Werk is van maandag tot en met vrijdag van 09.00 uur tot 16.15 uur bereikbaar via (015) 260 50 25. Het e-mailadres is mmw@rdgg.nl.

Hulp van vrijwilligers

Binnen ons ziekenhuis zijn veel vrijwilligers actief. Zij verlenen net dat beetje extra zorg dat u soms nodig kunt hebben. Zo kunt u hen vragen u te begeleiden naar een onderzoek. U kunt hiervoor bellen met de informatiecentra of de verpleegkundige vragen dit voor u te doen. De vrijwilligers van de informatiecentra kunnen u helpen bij het vinden van aanvullende informatie over aandoeningen, onderzoek, behandeling en patiëntenverenigingen. Ook kunnen zij u helpen een antwoord op uw vragen te vinden.

Onze gastenservice

Als u uw kamer niet kunt verlaten, zijn er op de locatie Delft vrijwilligers die kunnen helpen bij kleine klusjes, zoals

- Het bieden van aandacht en service aan patiënten op verpleegafdelingen;
- Het verzorgen van kleine boodschappen vanuit de winkel Centrale Hal;
- Het bezorgen van mail/bloemen/attenties aan bed;
- Het bezorgen van (gratis) ochtendbladen/ abonnementen;
- Het verzorgen van bloemen aan bed;
- Het verzorgen van (kleine) wasjes voor patiënten zonder persoonlijke hulp;

De vrijwilligers zijn van 09.00 tot 12.00 uur te bereiken op (015) 260 48 88.

Uw verblijf in ons ziekenhuis

De opnamedag

Op de dag van de opname kunt u zich melden bij de balie van de verpleegafdeling. U heeft eerst een gesprek met een verpleegkundige. Hierbij krijgt u praktische informatie over de gang van zaken op de afdeling. Verder vraagt de verpleegkundige u onder meer of u medicijnen gebruikt, of u een speciaal dieet volgt en of u overgevoelig bent voor bepaalde stoffen. De verpleegkundige vraagt u ook wie de contactpersoon is voor u en uw familie. U kunt uiteraard ook vragen stellen aan de verpleegkundige over uw verblijf en behandeling. U krijgt een polsbandje met uw naam en gegevens. Dit polsbandje is een identificatiemiddel. U dient dit altijd te dragen, zodat in geval van nood direct duidelijk is wie u bent, ook buiten uw eigen afdeling.

Let op

Het tijdstip van de ingreep is niet helemaal zeker. Een ingreep kan langer duren dan gepland of er komt een spoedgeval tussendoor. Daardoor kan het voorkomen dat u enige tijd moet wachten. Wij vragen hiervoor uw begrip.

Gemengd verplegen

Ons ziekenhuis kent afdelingen waar dames en heren gemengd verpleegd worden. Mocht u daar bezwaar tegen hebben, bespreekt u dit dan met de assistent van de polikliniek waar u onder behandeling bent. U kunt ook contact opnemen met de afdeling opname. Als het mogelijk is, houden wij rekening met uw wens.

Bezoek aan uw bed

Het is fijn om mensen op bezoek te krijgen. In het belang van de rust op de afdeling verzoeken wij u per keer niet meer dan twee bezoekers aan uw bed te ontvangen. Daarom raden we u aan dit met uw bezoek af te spreken of een familielid het bezoek te laten regelen.

Onze bezoektijden vindt u op de website www.reinierdegraaf.nl onder 'Bezoekers'.

Parkeren

Bij de locaties Reinier de Graaf Delft en Diaconessenhuis Voorburg kunt u betaald parkeren. U kunt pinnen en ook met muntgeld betalen bij de betaalautomaten. U vindt deze betaalautomaten bij het parkeerterrein ter hoogte van hoofdingang van het voormalige B-gebouw en bij de ingang van het Diaconessenhuis Voorburg. U kunt een voordelige week- of maandkaart kopen als u een aaneengesloten periode op regelmatige basis Reinier de Graaf bezoekt. Deze kaarten zijn verkrijgbaar bij de receptie. Kijk op onze website voor de tarieven.

Uw mobiele telefoon gebruiken

U kunt overal gebruik maken van gratis wifi .

Wij verzoeken u wel uw mobiele telefoon tijdens uw gesprek met de dokter uit te zetten.

Veiligheid en huisregels

Reinier de Graaf neemt verschillende maatregelen om uw veiligheid zo goed mogelijk te waarborgen. 's Nachts zijn de ingangen beveiligd. In ons ziekenhuis mag niet worden gerookt. Deze en andere huisregels staan in het huisreglement. De huisregels zijn bedoeld om een veilige en prettige sfeer te waarborgen, waarin rekening wordt gehouden met elkaar. Het huisreglement vindt u op www.reinierdegraaf.nl.

Reinier de Graaf verleent u graag de best mogelijke zorg. Wij willen graag samen met u werken aan een veilige behandeling en alles controleren om fouten te vermijden. Daarom stellen wij op verschillende momenten tijdens uw verblijf in ons ziekenhuis veel en vaak dezelfde vragen aan u. Zo gaat het ook als u een operatie moet ondergaan: dan doen wij een 'Time-out', een extra veiligheidscheck.

Iedere patiënt die in ons ziekenhuis opgenomen wordt, ontvangt een veiligheidskaart. Hierop staan allemaal nuttige tips voor een veilig verblijf in het ziekenhuis. U vindt de kaart onder andere op de polikliniek en op onze website www.reinierdegraaf.nl.

Eten en drinken: onze maaltijdservice

De dagelijkse maaltijd rondes zijn voorzien op de volgende momenten:

- ontbijt tussen 7.30 en 9.00 uur;
- lunch tussen 12.00 en 13.00 uur;
- warme maaltijd tussen 17.00 en 18.15 uur.

Wenst u echter op een ander moment uw maaltijd te gebruiken, vraagt u dan gerust uw Assistent medewerker wat hij of zij voor u kan betekenen.

Het ontbijt en de lunch serveren wij met een broodserverwagen. Dit is een rijdend buffet, waaruit u uw brood en beleg kunt kiezen. U kunt dan zelf bepalen hoeveel en wanneer u eet. De

broodmaaltijden serveren wij op eenmalig servies. In de toekomst zal dit servies volledig biologisch afbreekbaar zijn.

Voor de warme maaltijd krijgt u op basis van eventuele dieetwensen een menukaart. Deze menukaart geeft u een ruime keuze in diverse gerechten. Na het opnemen van uw keuze wordt uw maaltijd à la minute bereid en ca. 45 minuten later geserveerd vanuit de maaltijdserveerwagen.

Als u een dieet volgt of speciale voedingswensen heeft, kunt u dat aan de verpleegkundige doorgeven. Zo nodig kan een diëtist van ons ziekenhuis u adviseren. Wij kunnen geen verantwoordelijkheid dragen voor voedingsmiddelen die u of uw familie meebrengt.

Kan mijn partner blijven eten?

Op de locatie Delft kan uw partner (of ander bezoek) tegen betaling van 7,50 euro mee-eten op de verpleegkamer. Hiervoor is een voucher verkrijgbaar in de winkel in de centrale hal. Wilt u, samen met uw bezoek, in onze brasserie Kannen en Kruiden in de centrale hal eten? Dan krijgt u van ons een tegoedbon van 7,50 euro. Deze tegoedbon kunt u gebruiken in de brasserie waar u een uitgebreide menukeuze hebt en aan tafel wordt bediend.

Telefoon en televisie

Op de locatie Delft is televisie en radio gratis. U kunt gebruik maken van uw eigen smart Phone. Er is gratis WiFi in alle gebouwen, waarmee u kunt whatsappen en face-timen. In Voorburg heeft elk bed een televisie. Om gebruik te kunnen maken van de televisie, kunt u de benodigde afstandsbediening en koptelefoon aanvragen bij de verpleging..

Internetten en e-mailen

U kunt met uw laptop internetten en e-mailen in ons ziekenhuis. U kunt een handleiding afhalen bij de balie van de verpleegafdeling of u kunt deze vinden op onze website.

De Radio Ziekenomroep

De Radio Ziekenomroep (RAZO) verzorgt radio-uitzendingen in ons ziekenhuis. U kunt de omroep gratis beluisteren via de televisiezender van de RAZO op kanaal 21. Heeft u een familielid, vriend of een kennis in ons ziekenhuis of wilt u een andere luisteraar verrassen, dan kunt u via de website www.razo.nl een verzoekplaatje aanvragen. Meer informatie over de RAZO vindt u op www.razo.nl.

Post en e-mail ontvangen en sturen

Dagelijks wordt de post bezorgd. Wanneer u aan familie en bekenden de naam van uw afdeling en uw kamernummer doorgeeft, kunnen wij de post zonder vertraging bij u bezorgen. De postadressen zijn:

- Reinier de Graaf Gasthuis Delft, postbus 5011, 2600 GA Delft;

- Diaconessenhuis Voorburg, Fonteynenburghlaan 5, 2275 CX Voorburg.

Als u zelf post wilt versturen, kunt u dit aan de verpleegkundige meegeven of gebruikmaken van de brievenbus naast de hoofdingang.

Het ziekenhuis heeft ook een e-mailservice. Thuisblijvers en familie of vrienden kunnen iemand die in het ziekenhuis ligt een e-mail sturen. De e-mailservice staat op www.reinierdegraaf.nl onder de knop 'Bezoekers'. Wij printen de e-mail en brengen hem naar u toe.

Faciliteiten

Reinier de Graaf Gasthuis Delft

In de centrale hal van de locatie Delft vindt u een mooie espressobar-winkel en een Brasserie met wisselende menukaart en bediening aan tafel. De espressobar-winkel is op werkdagen van 7.30 tot 20.00 uur geopend en in het weekend van 10.00 tot 20.00 uur. De Brasserie is op werkdagen van 10.00 tot 20.00 uur geopend en in het weekend van 12.00 tot 20.00 uur.

Reinier de Graaf Diaconessenhuis Voorburg

In de centrale hal van de locatie Voorburg is een koffiecorner, geopend van maandag tot en met vrijdag van 08.30 tot 16.30 uur.

U kunt in beide locaties met contant geld of pin betalen.

Even een stukje lopen

Als u van de arts uit bed mag, kunt u rondlopen op de afdeling of in de hal van ons ziekenhuis. U kunt dan, eventueel samen met iemand anders, ook buiten wandelen op het terrein van het ziekenhuis. Laat de verpleegkundige altijd weten waar u naartoe gaat. Wij kunnen u dan altijd bereiken voor onderzoek, familiebezoek of artsensite. We vragen u om geen dienstruimten binnen te gaan.

Bloemen en planten

Op de verpleegafdelingen zijn bloemen en planten toegestaan behalve op de Intensive Care, bij Neonatologie en in bepaalde situaties waarover de verpleegkundige u zal informeren. Op de verpleegafdelingen zijn wegwerpvazen aanwezig.

Een rolstoel voor een euro

Bij de hoofdingang van alle locaties staan rolstoelen. Om hiervan gebruik te maken heeft u een munt van 1 euro nodig. Uw euromunt krijgt u terug als u de rolstoel terugbrengt.

Logerende familieleden

Familieleden van ernstig zieke patiënten kunnen via de verpleegafdeling regelen dat zij blijven logeren. Ouders van opgenomen kinderen kunnen in de nabijheid van hun kind overnachten. De verpleegkundige kan u nader informeren over de logeermogelijkheden.

Als u klachten heeft

Als u denkt dat op een of andere manier geen rekening is gehouden met uw rechten als cliënt of dat ons ziekenhuis ergens is tekortgeschoten, moet u dat vooral aan ons kenbaar maken. Wij willen graag op de hoogte zijn van uw ongenoegen. Dat geeft ons de gelegenheid dit zo mogelijk recht te zetten en de kwaliteit van onze zorg te verbeteren.

Voor informatie over onze klachtenprocedure kunt u contact opnemen met de klachtenfunctionarissen. Zij zijn bereikbaar via telefoonnummers (015) 260 44 41 en (015) 260 44 40. Meer informatie vindt u in onze patiënteninformatie Klachten. U vindt deze informatie op www.reinierdegraaf.nl.

Nazorg

Wanneer u met ontslag gaat

Uw arts of de verpleegkundige overlegt met u wanneer u weer naar huis kunt gaan en bespreekt met u wat de eventuele nabehandeling zal zijn. Meestal kunt u 's morgens tussen 9.00 en 10.30 uur uit ons ziekenhuis vertrekken. Bij een dagopname hangt het tijdstip van uw ontslag af van het tijdstip van de behandeling of operatie. De verpleegkundige van de dagbehandeling neemt na de behandeling of operatie contact op met uw contactpersoon om af te spreken wanneer u opgehaald kunt worden. Uw huisarts wordt op de hoogte gebracht van uw ziekenhuisopname en de eventuele nabehandeling.

Het ontslaggesprek

De verpleegkundige houdt voordat u met ontslag gaat het ontslaggesprek met u. Als u nog medicijnen of verbandmiddelen moet gebruiken, krijgt u een recept mee. U krijgt eventueel ook leefregels mee. Als het nodig is dat u na de opname terug moet komen op de polikliniek, krijgt u daarvoor een afspraak mee. De verpleegkundige vraagt u ook naar uw mening over onze zorg. Wij stellen het zeer op prijs als u uw medewerking hieraan verleent.

Het Transferpunt

Wanneer u thuis extra hulp nodig heeft, neemt de verpleegkundige contact op met het Transferpunt. De transferverpleegkundige regelt bepaalde vormen van nazorg voor u, zoals

plaatsing in het verpleeghuis, thuiszorg of hulpmiddelen voor thuis. Meer informatie hierover vindt u in onze patiënteninformatie Transferverpleegkundigen.

Naar huis

U mag zelf niet terugrijden. Anesthesie beïnvloedt de rijvaardigheid. Reizen met het openbaar vervoer is ook niet aan te raden. De verpleegkundige kan voor u een taxi bellen. Openbaar vervoer, taxi en eigen auto krijgt u niet meer van de zorgverzekeraar vergoed. Hierop zijn enkele uitzonderingen. Informeert u hiernaar bij uw zorgverzekeraar.

Weer thuis

Na een dagopname belt een verpleegkundige u de volgende dag of later (afhankelijk van de ingreep) thuis op om te vragen hoe het met u gaat. U kunt dan uiteraard ook vragen stellen. Blijft u na de ruggenprik de volgende dag thuis hoofdpijn houden, dan kunt u de anesthesioloog tot 12.00 uur bellen via het algemene telefoonnummer van ons ziekenhuis (zie hieronder). Heeft u thuis nog vragen, dan kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met de polikliniek waar u onder behandeling bent of bij uw huisarts. Voor spoedgevallen buiten kantoor tijden kunt u bellen met de huisartsenpost of Spoedeisende Hulp via ons algemene nummer (015) 260 30 60.

Bent u langer dan een dag opgenomen geweest en heeft u thuis nog vragen, dan kunt u contact opnemen met uw huisarts. Deze neemt, indien nodig, contact op met uw behandelend arts.

Levenskwesaties

Inleiding

Iedereen kan in een situatie terechtkomen waarin ingrijpende beslissingen genomen moeten worden over het levenseinde. Dan is het goed om een mening te hebben gevormd. Hierna leest u over een aantal ingrijpende levenskwesaties. Heeft u na het lezen behoefte aan een gesprek, dan kunt u terecht bij uw arts, een verpleegkundige, een maatschappelijk werker of de geestelijk verzorger.

Zorgverklaring en levenswensverklaring

Als u verklaringen heeft opgesteld over het levenseinde, stelt u uw arts dan hiervan op de hoogte. Er bestaan twee verschillende verklaringen waarmee u uw wensen met betrekking tot medische en verpleegkundige zorg duidelijk kunt maken voor een later moment, waarop u dit zelf niet meer kunt: de zorgverklaring en de levenswensverklaring. Hiermee maakt u vooraf uw wensen en grenzen kenbaar en kunt u onder meer aangeven dat geen levensverlengende maatregelen mogen worden genomen. Deze verklaringen zijn verkrijgbaar bij de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF).

Reanimeren – niet reanimeren

Reanimatie is een ingrijpende behandeling die kan worden toegepast bij een hartstilstand. Soms lukt het om met reanimatie het hart weer op gang te krijgen. Soms wordt besloten bij een hartstilstand geen reanimatie te plegen. De beslissing om wel of niet de patiënt te reanimeren, is een ingrijpende. Ons ziekenhuis wil bij een dergelijke beslissing, voor zover dat mogelijk is, rekening houden met de mening en wensen van de patiënt. Het is belangrijk dat u daarover van tevoren, indien mogelijk, met uw arts praat. Het is mogelijk dat uw arts het initiatief neemt om dit onderwerp met u te bespreken, maar u kunt er ook zelf over beginnen. Voor meer informatie over wel of niet reanimeren kunt u terecht bij uw arts. Wij hebben hierover ook een folder beschikbaar.

Euthanasie

Er zijn situaties waarin iemand uitzichtloos en ondraaglijk lijdt. Dan kan, wanneer aan bepaalde zorgvuldigheidseisen wordt voldaan, een arts worden verzocht om hulp bij zelfdoding of levensbeëindiging. Er moet dan sprake zijn van een vrijwillig en weloverwogen verzoek van de cliënt. De arts moet ten minste één andere, onafhankelijke arts te raadplegen. Alles wat de arts met de cliënt, hulpverleners en naasten heeft afgesproken, schrijft hij zorgvuldig op. Bij de Nederlandse Vereniging voor Vrijwillige Euthanasie (NVVE) kunt u meer informatie krijgen over euthanasieverklaringen. De folders hierover kunt u ook verkrijgen bij de Informatiecentra.

Orgaan- en weefseldonatie

In geval van overlijden van een patiënt raadpleegt de arts het donorregister om na te gaan welke keuze voor orgaan- en weefseldonatie de overledene heeft laten vastleggen. Als de overledene geregistreerd staat met toestemming, wordt de donatieprocedure gestart. De nabestaanden worden hierover geïnformeerd. Als de overledene niet geregistreerd staat en een geschikte donor is, vraagt de arts de nabestaanden om toestemming. Dezelfde procedure volgen wij wanneer de patiënt een donorcodicil heeft. Ons ziekenhuis beschikt over een donatiefunctionaris. Mocht u vragen hebben over dit onderwerp, dan kan de verpleegkundige u in contact brengen met deze functionaris. Bij de Informatiecentra kunt u een folder met meer informatie verkrijgen.

Obductie

Obductie is een onderzoek op de overledene. Als de diagnose bij overlijden van een cliënt niet helemaal zeker is, stelt de behandelend arts aan de nabestaanden obductie voor. De behandelend arts beslist dus niet, maar krijgt of vraagt toestemming voor obductie. De toestemming voor obductie kan de cliënt voor het overlijden zelf geven door middel van een testament, een codicil of een verklaring voorzien van een handtekening en datum.

De laatste zorg

Extra zorg bij sterven kan bestaan uit medische en verpleegkundige begeleiding, zoals pijnbestrijding, lichamelijke verzorging of een speciaal dieet. Ook extra gesprekken met hulpverleners, een kamer apart en doorlopend bezoek zijn mogelijk. Meer hierover kunt u lezen in onze patiënteninformatie Overlijden in ons ziekenhuis, verkrijgbaar op de afdeling en bij de Informatiecentra.

In ons ziekenhuis werkt een palliatief verpleegkundige, die u tijdens uw ziekte kan ondersteunen en adviseren over zorgmogelijkheden in de laatste fase van het leven. Palliatieve zorg is gericht op het behoud van kwaliteit van het leven. Bij haar kunt u zowel met uw lichamelijke klachten als met niet-medische vragen terecht. Meer informatie kunt u vinden in onze patiënteninformatie Palliatief verpleegkundige.